

Notă de informare privind jurisprudența Curții – Nr. 112

Octombrie 2008

Petrina împotriva României – 78060/01

Hotărârea din 14.10.2008 [Secția a III-a]

Art. 8

Art. 8 § 1

Respectarea vieții private

Un săptămânal satiric acuză un om politic de colaborarea cu fostul regim comunist de represiune: *încălcare*

În fapt: În cadrul unei emisiuni televizate având ca subiect un proiect de lege privind accesul la informațiile aflate în arhiva fostelor servicii de securitate ale statului (*Securitate*) și ulterior în cadrul a două articole publicate într-un săptămânal umoristic, s-a pretins că reclamantul, om politic, a fost agent al *Securității*. În consecință, acesta a depus succesiv, împotriva jurnaliștilor în cauză, două plângeri penale în fața judecătoriei pentru insultă și calomnie. Ambele plângeri au fost respinse: prima pe motiv că afirmațiile în litigiu aveau un caracter general și imprecis și că infracțiunile nu existau, datorită lipsei unui element intențional; a doua pe motiv că reclamantului nu i-au fost atribuite anumite fapte, identificate prin detalii enunțate, în cadrul unui pamflet care, prin natura sa, a avut întotdeauna efecte benefice asupra societății. Patru ani mai târziu, un certificat emis de Consiliul Național pentru studierea arhivelor *Securității* preciza faptul că reclamantul nu se număra printre persoanele care au colaborat cu organele *Securității*.

În drept: Dezbaterea în cauză reprezenta un interes major pentru societate, deoarece colaborarea oamenilor politici cu *Securitatea* era o chestiune socială și morală foarte sensibilă în contextul istoric specific al României. În ciuda caracterului satiric al săptămânalului, articolele în cauză erau de natură să jignească reclamantul, deoarece nu exista niciun indiciu privind eventuala apartenență a acestuia la *Securitate*. Mesajul lor era clar și direct, lipsit de orice element ironic sau umoristic. Afirmațiile în litigiu reprezentau acuzații care vizau direct persoana reclamantului și nu capacitățile profesionale ale acestuia. Prin urmare, nu se poate considera că, în acest caz, s-a recurs la doza de exagerare sau de provocare a cărei folosire este permisă în cadrul exercitării libertății jurnalistice. În prezenta cauză există o prezentare deformată a realității, lipsită de orice bază reală. Afirmațiile în litigiu au depășit limitele acceptabile, acuzând reclamantul că a făcut parte dintr-o grupare de represiune și teroare, folosită de vechiul regim drept instrument al poliției politice, la care se adaugă absența unui cadru legislativ care să permită, la momentul faptelor, accesul publicului la dosarele *Securității*. În plus, chiar dacă s-ar admite că afirmațiile în cauză ar putea fi considerate drept judecăți de valoare, acestea erau excesive, având în vedere absența oricărei baze reale. În aceste circumstanțe, Curtea nu este convinsă că motivele prezentate de instanțele interne pentru a proteja libertatea de exprimare erau suficiente pentru a prevala asupra reputației reclamantului. Prin urmare, nu exista un raport de proporționalitate rezonabil între interesele concurente implicate.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Art. 41 – 5 000 EUR cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral.

A se vedea cauza *Pfeifer împotriva Austriei* (nr. 12556/03, 15 noiembrie 2007),
Nota de informare nr. 102.

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului
Redactat de grefă, prezentul rezumat nu obligă Curtea.

Apăsați aici pentru a accesa Note de informare privind jurisprudența (Notes
d'information sur la jurisprudence)